

Рецензия

на дисертационен труд на тема:

„Методика за развитие на концентрацията на вниманието при състезатели по ориентиране участващи в дълга дистанция”

Докторант: ас. Антон Деянов Гочков

Научен ръководител: доц. Валентин Гърков, доктор

Рецензент: доц. Георги Жълтов, доктор

Представеният ми за рецензиране труд разглежда един актуален и значим проблем за теорията и практиката на спортното ориентиране.

Актуалноостта се определя от специфичния характер на спортната дисциплина и необходимостта от усъвършенстване методиката на психичната подготовка, като база за постигане на високи спортни резултати.

Концентрацията на вниманието е от решаващо значение за крайния изход от състезанието. Много са случаите когато елитни състезатели с високо ниво на техническа, тактическа и физическа подготовка се провалят.

В познатата литература разработките свързани с концентрацията на вниманието при състезатели по ориентиране е оскъдна и това прави темата дисертабилна.

С разработения труд автора търси нови пътища за повишаване ефективността на тренировъчния процес и резултатите от състезанията.

Дисертацията е разработена на 141 страници, и е онагледена с 19 снимки и 18 таблици, 5 примерни тестове и 2 фигури. Библиографската справка съдържа 46 заглавия на кирилица, 8 на латиница, 2 интернет ресурса и 3 приложения.

Трудът структурно отговаря на приетите изисквания. Написан е на добър език и стил. Онагледяването е много добро.

Литературният обзор е направен задълбочено и е разработен в пряка връзка с темата. Използвани са публикации на редица изтъкнати автори. Специално място е отделено на вниманието като психологически процес и концентрацията като свойство на вниманието.

В точка 1.2. авторът проследява развитието на ориентирането, разкрива етапите, определя естеството на състезанията по ориентиране, които се характеризират със самостоятелно придвижване в непозната местност от точка до точка, при наличието на карта и компас.

В точка 1.3. се разглежда вниманието като специализиран психически процес. От 19 до 48 стр. са анализирани функциите на вниманието, видовете внимание и свойствата.

В точка 1.4. дисертанта разглежда концентрацията като свойство на вниманието и се определят двата етапа, като първият се характеризира с три фази (стр.52-53).

Въз основа на задълбочен анализ на литературните източници е определен и специфичният характер на спортното ориентиране.

В постановката на проблема дисертанта прави констатацията, че ориентирането се отнася към спортовете при които интелектът се оказва решаващ за крайния изход. При състезание което продължава от 70-80 минути до два часа, високото ниво на психическите процеси дават предимство на тези които ги притежават.

На базата на теоретическите постановки и направения анализ на научно-методичната литература, вярно е формулирана и работната хипотеза.

Целта и задачите са поставени добре и отговарят на научната идея заложена в тях. Целта има конкретен характер и е реализирана чрез поставените задачи (пет на брой) стр.56.

Обекта и предмета на изследването са логически свързани с целта и задачите. За решаването им и доказване на работната хипотеза е проведено изследване. Приложена е комплексна методика. За доказване ефекта ѝ са използвани литературни източници, приложен е анкетния метод, проведено е педагогическо наблюдение, направен е педагогически експеримент.

В проведената анкета (приложение 1) са взели участие 48 състезатели по ориентиране от България (приложение 2).

В педагогическият експеримент са участвали 36 състезателя с различен стаж и квалификация, разпределени по равен брой чрез жребии в две групи-експериментална и контролна (приложение3).

В началото на експеримента е проведено базово изследване с теста на „Шулте“ за определяне нивото на концентрацията (стр.50). За експерименталната група са разработени моделни тренировки (от стр. 61-до стр.110), а контролната е работила по стандартна методика.

Педагогическият експеримент се изразява в проследяването на тренировъчната и състезателна дейност на изследваните лица в продължение на една година. Изследването включва два етапа – първи от май 2011г. до септември 2012г. и втори от октомври 2012г. до октомври 2014г. (стр.112).

Тренировъчната дейност на експерименталната група е проведена с моделирани тренировки по специална методика.

Получените резултати от изследванията са обработени статистически с програма SPSS 15.0. като са използвани вариационен, сравнителен и графичен анализ. Поради прецизното им осъществяване получените резултати, могат да се смятат за коректни и достоверни.

Глава трета „Анализ на резултатите“ е разработена на 15 страници и посветена на интерпретиране на данните от проведените изследвания които се композират в относително самостоятелни раздели в логическа последователност и връзка и се състоят в:

1. Анализ на резултатите от проведената анкета представени в седем таблици (от стр.113 до 117, таблици 1-7).
2. Проверка ефикасността на експерименталната методика- (стр 119, таблица 8)

3. Разпределение и анализ на резултатите по „ спортна квалификация, между експерименталната и контролна група (таб.9 и 10)
4. Анализ на резултатите от експеримента по „пол” (таб.12,13,14)
5. Анализ на резултатите от експеримента по „ спортен стаж”(таблици 15,16,17)
6. Сравнителен анализ на резултатите от прираста при експерименталната група след разпределението по пол, стаж и квалификация (стр.130, таб. 1 и фиг. 1и 2 на стр. 131)

Според мен тази глава в бъдещи разработки може да се разшири и по-специално точка 2, като се акцентира на останалите свойства на вниманието.

Направените пет извода обективно отразяват предоставения дисертационен труд и са съществен принос за практиката.

Препоръките имат важно практическо значение и са насочени към подобряване на концентрацията на вниманието.

Смятам, че основните достойнства на дисертационния труд са:

- Обстоен преглед и анализ на литературните източници

- Дисертанта е направил целенасочено и задълбочено изследване на слабо проучвана проблематика, разкрита е връзката между характерните особености на спортното ориентиране и концентрацията на вниманието по време на състезание с моделирани тренировки.

- За първи път са разработени моделни тренировки за подобряване концентрацията на вниманието при състезатели по ориентиране и са апробирани на практика доказвайки ефективността си.

-Висока оценка заслужава създадената оригинална авторска методика за прилагане на моделираните тренировки.

От гледна точка на научните приноси дисертационният труд представлява едно завършено научно изследване с голям практически ефект. Това несъмнено ще предизвика интерес сред тренъори и състезатели.

Прави впечатление добрата теоритична подготвеност на автора по разглежданите в разработката проблеми.

Дисертацията представлява научен труд с определени качества и достойнства и отговаря на изискванията и критериите за присъждане на образователна и научна степен „Доктор”.

Въз основа на посочените достойнства на представения ми за рецензиране труд, убедено предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъди на Антон Деянов Гочков образователната и научна степен доктор по научна специалност „ Теория и методика на физическото възпитание и спортна тренировка- професионално направление 7.6. Спорт”.

14.01.2015г.

гр.София

Рецензент:

доц. Георги Жълтов, доктор